

Alþingi
Erindi nr. P 141/1439
komudagur 8.2.2013

ÍSAFJARÐARBÆR

Hafnarstræti 1 | 400 Ísafjörður
S: 450 8000 | Fax: 450 8008 | www.isafjordur.is

Nefndasvið skrifstofu Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík.

Ísafirði, 8. febrúar 2013.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um náttúruvernd, þingskjal 537, 429. mál.

Á fundi bæjarstjórnar Ísafjarðarbæjar er haldinn var þann 7. febrúar sl., var á dagskrá frumvarp til laga um náttúruvernd (heildarlög), þingskjal 537, 429. mál, ásamt bréfi frá Náttúrustofu Vestfjarða og umsögn Samtaka náttúrustofa um frumvarpið.

Samþykkt var að gera umsögn Samtaka náttúrustofa að umsögn Ísafjarðarbæjar í þessu máli og fylgir sú umsögn, sem er á þremur blaðsíðum, bréfi Ísafjarðarbæjar.

Virðingarfyllt,
BÆJARSTJÓRI

Daníel Jakobsson
- bæjarstjóri -

Nefndarsvið skrifstofu Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík
nefnasvid@althingi.is

8. febrúar 2013.

Efni: Umsögn Ísafjarðarbæjar, um frumvarp til laga um náttúruvernd, þingskjal 537, 429. mál.

Gerðar eru athugasemdir við III. og XIII. kafla frumvarpsins. Í þessum köflum er algjörlega gengið gegn anda laganna um Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur nr 60/1992 m.s.br. með því að gera ekki ráð fyrir aðkomu náttúrustofa að stjórn náttúruverndarmála og vöktun. Með þessu er einnig brotið niður margra ára árangursríkt samstarf ríkis og sveitarfélaga við uppbyggingu rannsókn- og þjónustustofnana í náttúrufræðum, sem náttúrustofurnar átta eru. Þá brýtur frumvarpið einnig fyrirheit ríkisins til sveitarfélaganna um að náttúrustofurnar fengju stöðugt meiri verkefni.

Til að leiðrétta þessi mistök mætti breyta eftirfarandi greinum frumvarpsins, eins og hér er gert. Breytingar feitletraðar.

III. KAFLI

Stjórn náttúruverndarmála.

13. gr.

Yfirstjórn ráðherra og hlutverk stofnana.

Ráðherra fer með yfirstjórn náttúruverndarmála. Ráðherra gefur út náttúruminjaskrá og gerir framkvæmdaáætlun til fimm ára í senn. Ráðherra ákveður friðlýsingu svæða og friðun vistkerfa, vistgerða og tegunda og tekur jafnframt ákvörðun um breytingu og afnám friðlýsingar og friðunar. Umhverfisstofnun fer m.a. með eftirlit með framkvæmd laganna, veitir leyfi og umsagnir samkvæmt ákvæðum laganna, annast umsjón og rekstur náttúruverndarsvæða, ber ábyrgð á gerð umsýsluáætlana fyrir friðlýst svæði, sinnir fræðslu, veitir ráðherra ráðgjöf um náttúruverndarmál og annast umsjón og rekstur náttúruverndarsvæða í samvinnu við náttúrustofur.

Þá annast stofnunin undirbúning friðlýsinga, metur nauðsynlegar verndarráðstafanir á svæðum sem til greina kemur að setja á framkvæmdaáætlun og sér um kynningu tillögu að endurskoðaðri náttúruminjaskrá og úrvinnslu umsagna vegna hennar.

Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur annast m.a. skráningu náttúruminja og mat á verndargildi þeirra, hefur umsjón með C-hluta náttúruminjaskrár og gerir tillögur um nýskráningar í hann sem og tillögur um minjar sem ástæða væri til að setja á framkvæmdaáætlun.

Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur bera ábyrgð á vöktun í samræmi við ákvæði laganna og skipuleggur framkvæmd hennar, veitir umsagnir samkvæmt lögum þessum, sinnir fræðslu og veitir ráðherra ráðgjöf um náttúruverndarmál.

Ráðherra kveður í reglugerð nánar á um verkefni Umhverfisstofnunar, Náttúrufræðistofnunar Íslands og náttúrustofa, þar á meðal fræðsluhlutverk þeirra.

15. gr.

Náttúruverndarnefndir.

Á vegum hvers sveitarfélags starfar þriggja til sjö manna náttúruverndarnefnd sem kjörin er af sveitarstjórn til fjögurra ára í senn. Sveitarstjórn ákveður fjölda nefndarmanna. Sveitarstjórn velur jafnframt formann og setur nefndinni erindisbréf. Varamenn skulu kosnir með sama hætti. Sveitarstjórnir greiða kostnað sem hlýst af störfum náttúruverndarnefnda nema öðruvísi sé ákveðið. Umhverfisstofnun skal tilkynnt eftir hverjar sveitarstjórnarkosningar um kjör í náttúruverndarnefndir. Sveitarfélög geta haft samvinnu við nágrannasveitarfélög um kosningu náttúruverndarnefnda.

Náttúruverndarnefndir skulu vera sveitarstjórnnum til ráðgjafar um náttúruverndarmál. Skulu þær stuðla að náttúruvernd hver á sínu svæði, m.a. með fræðslu um náttúru svæðisins og með því að fylgjast með ástandi hennar og þróun, þar á meðal ástandi gróðurs og skóga. Verði nefndirnar varar við eitthvað sem nauðsynlegt er að bregðast við skulu þær tilkynna það viðeigandi stofnunum. Náttúruverndarnefndir veita umsagnir í samræmi við ákvæði laga þessara og geta gert tillögur um aðgerðir í þágu náttúruverndar til sveitarstjórna, Umhverfisstofnunar, Landgræðslu ríkisins og Skógræktar ríkisins.

Náttúruverndarnefndir skulu leita aðstoðar og ráðgjafar Umhverfisstofnunar þegar ástæða er til. Umhverfisstofnun skal sjá til þess að í boði séu námskeið um lög um náttúruvernd og hlutverk náttúruverndarnefnda fyrir fulltrúa nefndanna að loknum hverjum sveitarstjórnarkosningum. Stofnunin og fulltrúar náttúruverndarnefnda og náttúrustofa skulu halda a.m.k. einn sameiginlegan fund á ári. Náttúruverndarnefndir skulu veita Umhverfisstofnun yfirlit yfir störf sín með skýrslu í lok hvers árs og skal stofnunin gefa út leiðbeiningar um gerð skýrslunnar.

Ráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um hlutverk náttúruverndarnefnda og tengsl þeirra við náttúrustofur samkvæmt lögum um Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur, nr. 60/1992.

16. gr.

Ráðgjafarnefnd og fagráð náttúruminjaskrár.

Ráðherra skipar ráðgjafarnefnd náttúruminjaskrár til fimm ára í senn. Skal nefndin skipuð sjö fulltrúum. Samband íslenskra sveitarfélaga tilnefni **tvö** fulltrúa en Umhverfisstofnun, Náttúrufræðistofnun Íslands, **Samtök náttúrustofa** og það ráðuneyti sem fer með atvinnumál og jarðrænar auðlindir skipa einn fulltrúa hver. Ráðherra skipar formann án tilnefningar. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Hlutverk ráðgjafarnefndar er að vera ráðherra til ráðgjafar um gerð framkvæmdaáætlunar (B-hluta) náttúruminjaskrár. Það ráðuneyti sem fer með umhverfismál annast umsýslu vegna starfs nefndarinnar. Kostnaður við störf ráðgjafarnefndar greiðist úr ríkissjóði.

Ráðherra skipar fagráð náttúruminjaskrár til fimm ára í senn. Skal ráðið skipað átta fulltrúum. Umhverfisstofnun, Skógrækt ríkisins, Veiðimálastofnun, Hafrannsóknastofnunin, Fornleifavernd ríkisins, Samtök náttúrustofa og náttúru- og umhverfisverndarsamtök tilnefna einn fulltrúa hver. Ráðherra skipar formann nefndarinnar án tilnefningar. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Fulltrúar í fagráði náttúruminjaskrár og varamenn þeirra skulu hafa háskólamenntun á sviði náttúrufræða nema fulltrúi Fornleifaverndar ríkisins sem skal vera fornleifafræðingur eða hafa sambærilega menntun er lýtur að varðveislu menningarminja. Fagráð náttúruminjaskrár skal vera

Náttúrufræðistofnun Íslands til ráðgjafar um gerð tillögu um minjar á náttúruminjaskrá, sbr. 2. mgr. 34. gr. Náttúrufræðistofnun Íslands annast umsýslu vegna starfs fagráðsins.

XIII. KAFLI Vöktun og eftirlit.

74. gr.

Vöktun.

Náttúrufræðistofnun Íslands og **náttúrustofur bera** ábyrgð á vöktun lykilþátta íslenskrar náttúru að því marki sem hún er ekki falin öðrum stofnunum með lögum.

Náttúrufræðistofnun Íslands og **náttúrustofur vinna** heildstæða áætlun um vöktun, sbr. 1. mgr., og **skipuleggja** framkvæmd hennar. Vöktunaráætlun fyrir friðlýst svæði skal vera hluti umsýsluáætlunar viðkomandi svæðis. **Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur geta** haft samstarf við aðra aðila um vöktun. **Þeim** er jafnframt heimilt að fela hæfum aðilum að annast tiltekna þætti vöktunar en um það skal gera samning þar sem m.a. er kveðið á um umfang verkefnisins og eftir atvikum um greiðslur fyrir það.

Náttúrufræðistofnun Íslands og **náttúrustofur bera** ábyrgð á birtingu niðurstaðna vöktunar og **miðla** upplýsingum um þær.

97. gr.

Breytingar á öðrum lögum.

4. Lög um Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur, nr. 60/1992, með síðari breytingum: Eftirtaldar breytingar verða á 2. mgr. 4. gr. laganna:

- a. Orðin „verndargildi vistkerfa og náttúruminja og“ í e-lið falla brott.
- b. Síðari málsliður i-liðar, sbr. 3. gr. laga nr. 169/1998, fellur brott.
- c. Við bætast tveir nýir stafliðir svohljóðandi:
- j. að skrá náttúruminjar, annast mat á verndargildi þeirra og hafa umsjón með C-hluta náttúruminjaskrár, **ásamt náttúrustofum**.
- k. að bera ábyrgð á vöktun lykilþátta íslenskrar náttúru að því marki sem hún er ekki falin öðrum stofnunum með lögum, **ásamt náttúrustofum**.

Um 4. tölul. Samkvæmt frumvarpinu er Náttúrufræðistofnun Íslands **náttúrustofum** markað skýrara og fjölþættara hlutverk en í gildandi náttúruverndarlögum. Þetta tengist m.a. ríkari áherslu á vísindalegan grundvöll ákvarðanatöku. T.d. eru stofnuninni **náttúrustofunum** falin mikilvæg verkefni við umsjón C-hluta náttúruminjaskrár, gerð tillagna um nýskráningar í hann og tillagna um minjar sem ástæða er til að setja á framkvæmdaáætlun. Eins er ábyrgð Náttúrufræðistofnunar Íslands **og náttúrustofa** á vöktun sett fram með skýrum hætti en vöktun er nú þegar stór hluti af starfsemi **þeirra**. Þær breytingar sem lagðar eru til á lögum um Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur, nr. 60/1992, með síðari breytingum, samræmast þessu breytta hlutverki.